

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V W X Y Z

Nr

6399

1. Obiekt

KAMIENICA

2. Czas powstania

ok. 1920 r.

3. Miejscowość

OLSZTYN

4. Adres

ul. Mazurska 5 A
działka nr 118, obr. 72
nr hipoteczny KW 19440

5. Przynależność administracyjna

województwo olsztyńskie

gmina Olsztyn

6. Poprzednie nazwy miejscowości

ALLENSTEIN

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo olsztyńskie

powiat Olsztyn

8. Właściciel i jego adres

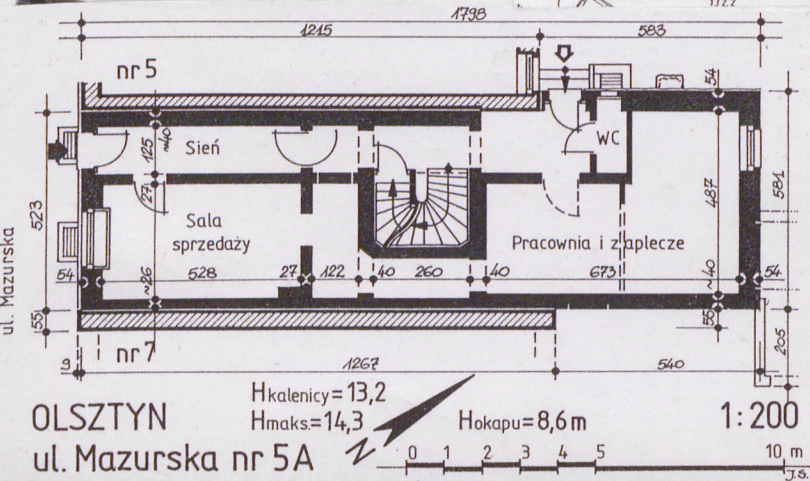
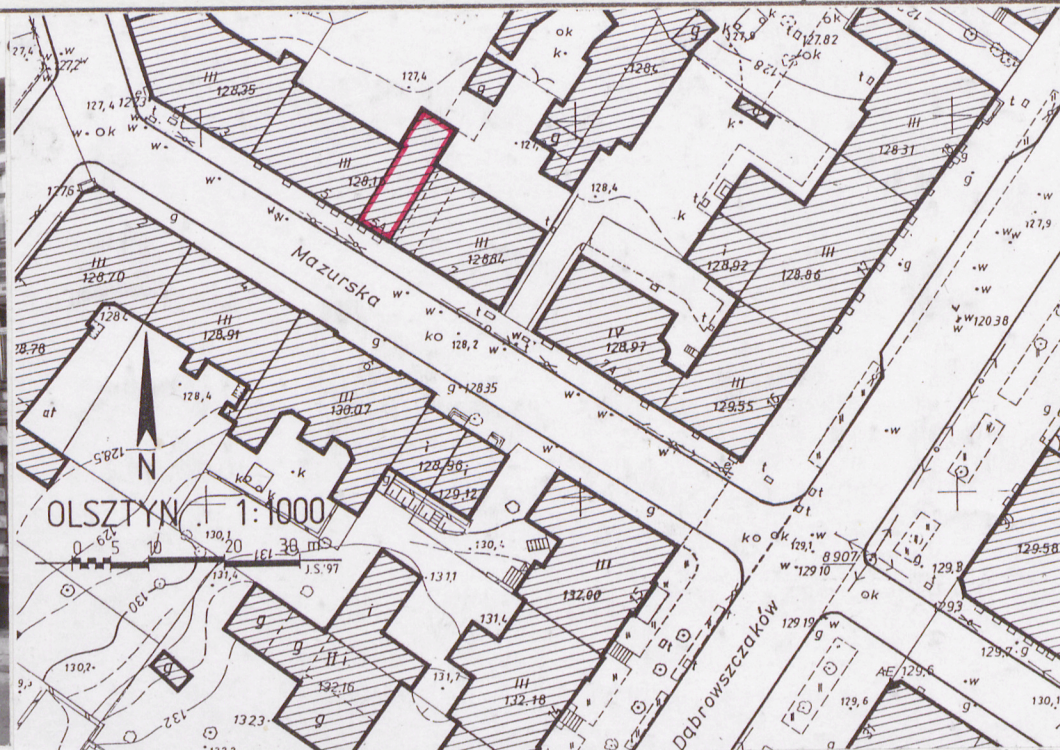
Gmina Olsztyn
Plac Wolności 1
10-101 Olsztyn

9. Użytkownik i jego adres

Miejska Administracja
Budynków Komunalnych
w Olsztynie

10. Rejestr zabytków

Nr A-1725 data 06.10.1997r.

Kamienica usytuowana w północno-wschodniej części miasta, ma południowo-zachód od historycznego założenia stanowiejskiego, w odległości ok. 1 km od niego. Usytuowana w zwartej zabudowie północno-wschodniej pierzei ul. Mazurskiej, ustawiona szczytem do ulicy. Elewacją frontową zwrócona w kierunku południowo-zachodnim, elewacją tylną w kierunku północno-wschodnim. Do ścian bocznych przylegają sąsiednie budynki nr 5 od północnego-zachodu i nr 7 od południowego-zachodu. Za budynkiem, na północny-wschód od niego obszerne podwórze skomunikowane z ul. Mazurską bramą w budynku nr 7.

Murowana z cegły ceramicznej pełnej na zaprawie wapiennej i cementowo-wapiennej, obustronnie otynkowana, ściany piwnic murowane z cegły ceramicznej pełnej i w mniejszych partiach z kamienia na zaprawie glinianej i gliniano-wapiennej, ściany kondygnacji nadziemnych murowane z cegły ceramicznej pełnej. Grubość ścian na wysokości I kondygnacji - fasada - 54 cm, elewacja tylna - 54 cm, ściany podłużne /od sąsiada/ - ca 40 i 25 cm. Ściany wewnętrzne o grubości 40 cm/klatka schodowa/ i 27 cm/pozostałe ściany wewnętrzne/. Nadproża drzwiowe i okienne proste, ceglane, murowane z cegły ceramicznej pełnej i silikatowej.

Nad piwnicami odcinkowy strop Kleina na dwuteownikach stalowych oparty na ścianach. Nad kondygnacjami nadziemnymi drewniane stropy belkowe z tynkowaną podsufitką na matach trzcinowych.

Więźba dachowa drewniana o konstrukcji krokwiowo-płatwiowej, odeskowana na zakład, dach kryty dachówką ceramiczną holenderką/nad częścią frontową/ i papą /nad częścią tylną/.

W piwnicach posadzki ceglane, w sieni na parterze posadzka z dwubarwnego lastryko, w lokalu usługowym na parterze podłoga z desek na legarach pokryta płytą pilśniową twardą, w lokalach mieszkalnych podłogi z desek na legarach, na strychu również podłoga z desek na legarach.

Wejście do budynku poprzedzone niskim, betonowym stopniem, wejście w elewacji tylnej poprzedzone stopniami ceglanymi pokrytymi betonem, schody do piwnicy ceglane, zabiegowe z drewnianymi stopnicami, schody z parteru na II kondygnację zabiegowe, o konstrukcji metalowej na którą nałożone drewniane stopnie i podstopnie, ze stalową balustradą i ozdobnie, metaloplastycznie giętymi słupkami, schody na pozostałe kondygnacje opracowane analogicznie. Klatka schodowa oświetlona od góry Murowanym świetlikiem w którym w metalowe szczebliny założone tafle szkła, zabezpieczone od dołu stalową siatką.

Drzwi wejściowe drewniane, 1-skrzydłowe o konstrukcji płycinowo-ramowej z nadświetlem, płyciny w formie rautów w profilowanych obramieniach, ozdobionych wielkościami, zgrupowane na dwóch poziomach, zwieńczone trójkątnym, profilowanym frontonem w polu którego element dekoracyjny w formie

Olsztyn - lokacja i prawa miejskie 1353 r. i 1376 r. - założone przez Kapitułę Warmińską. W XVII w. miasto kilkakrotnie niszczone, po pierwszym rozbiórze Polski regres gospodarczy. Dynamiczny rozwój miasta od 2 poł. XIX w. do 1914 r.

mieszkańcy	1801 r.	-	2200 osób
	1846 r.	-	3549 "
	1913 r.	-	38.800 "
	1939 r.	-	46.513 "

Kamienica będąca przedmiotem tego opracowania zlokalizowana jest w części miasta która zaczęła powstawać po 1892 r., działalność inwestycyjna trwała tam aż do wybuchu I wojny światowej, po wojnie zabudowano pojedyncze, wolne parcele. W tym okresie /po 1892 r./ wytyczono ulice M. Kopernika /Coppernikusstrasse/, A. Mickiewicza /Schillerstrasse/, T. Kościuszki /Roonstrasse/, Plac Bema /Coppernikusplatz/, Mazurską /Bismarckstrasse/, Warmińską /Langgasse/ i A. Samulowskiego /Blumenstrasse/. W latach pomiędzy 1895 a 1900 r. zbudowany został budynek przy ul. Mazurskiej 5 /Bismarckstrasse/, nieco później bo w latach 1900-1905 zbudowany został budynek nr 7. Ilustruje to mapa wykonana w 1913 przez Miejski Urząd Budowlany m. Olsztyna publikowana w Historii Miasta Olsztyna opracowanej przez Hugona Bonka. Pomiędzy budynkiem nr 5 a nr 7 pozostała niezabudowana, wąska parcela którą zabudowano przedmiotowym budynkiem już po I wojnie światowej - nastąpiło to około roku 1920.

14. Kubatura 1300 m ³ (z piwnicami)	15. Powierzchnia użytkowa piwnice - 60 m ² parter - 70 m ² piętro - 70 m ² II piętro - 70 m ² poddasze - 60 m ² ----- Razem - 330 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne mieszkalno - użytkowe	17. Użytkowanie obecne mieszkalno - użytkowe
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja W budynku, po roku 1945, nie były przeprowadzane remonty o większym zakresie. W ramach remontów bieżących przeprowadzanych przez administratora budynku i lokatorów poszczególnych lokali mieszkalnych i zakładu usługowego na parterze wymieniono część stolarki okiennej i drzwiowej oraz wykonywano drobne prace remontowe części wspólnych budynku. /sień, klatka schodowa/. Były to głównie roboty malarskie. W lokalu usługowym na parterze wykonano /przez obecnych użytkowników/ etażowe ogrzewanie c.o. a drewniane podłogi pokryto płytą pilśniową twardą. Pomalowano też elewację frontową na wysokości I kondygnacji.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Fundamenty w dobrym stanie technicznym. Ściany zewnętrzne w dobrym stanie technicznym. Tynki zewnętrzne na elewacji frontowej, bocznych i tylnej zachowane w dobrym stanie. Ściany wewnętrzne w dobrym stanie technicznym. Strop Kleina nad piwnicami w dobrym stanie technicznym. Stalowe belki stropu pod klatką schodową silnie skorodowane - odcinki najbardziej zniszczone wymagają wymiany. Drewniane stropy belkowe nad kondygnacjami nadziemnymi bez widocznych ugięć. Zakres prac inwentaryzacyjnych dla tego typu opracowań nie pozwala na jednoznaczne określenie stanu technicznego stropów - nie były wykonywane odkrywki. Schody wewnętrzne na poziomie I kondygnacji wymagają remontu - metalowe elementy konstrukcyjne wykonane z blachy są na styku ze stropem silnie skorodowane. Konstrukcje dachowe w dobrym stanie technicznym - nie stwierdzono zagrzybień ani zniszczeń spowodowanych przez szkodniki drewna. Pokrycie dachu tak w części pokrytej dachówką jak i papą bez widocznych przecieków. Wewnętrzne inst. wod-kan bez nieszczelności. 20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Wymiana skorodowanych dwuteowych belek stropowych w rejonie klatki schodowej. Wymiana skorodowanych elementów metalowej konstrukcji schodów, Remont części wspólnych budynku /klatka schodowa, sień, piwnice/ Remont stolarki okiennej. Dążyć do bezwzględnej zachowania w obiekcie stolarki okiennej zachowanej w elewacji frontowej. Remont stolarki drzwiowej.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne *Jeden wpis do rej. zab. z bud. Maursha 5*

22. Biblioteka

1. Bonk H. - "Geschichte der Stadt Allenstein", Urkundenbuch, Allenstein 1914, Bd. 4, T. 2
2. Czubieli L., Domagała T. - "Zabytkowe ośrodki miejskie Warmii i Mazur", Olsztyn 1969 r.
3. Piechocki S. - "Dzieje olsztyńskich ulic" Olsztyn 1994 r.
4. Wakar A. - "Olsztyn 1353 - 1945", Olsztyn 1971 r.

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Fotografie

Inwentarz negatywów PSOZ Olsztyn

80825-80830

80831-80837

25. Opracował

tekst *Bogusław Chlebowicz, VII/1997 r.*

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki *Jacek Strużyński, VII/1997 r.*

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. *Jecek Strużyński, VI/1997 r.*

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów *Oddział Wojewódzki PSOZ w Olsztynie*

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

wkładki 1 - 2

1. Miejscowość Olsztyn	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) kamienica, ul. Mazurska 5 A	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d. poz. 13
---------------------------	--	--

c.d. poz. 13

rautu. Nadświetle wielopolowe, dzielone szczeblinami na pola o zróżnicowanych wymiarach. Drzwi w elewacji tylnej drewniane, 1-skrzydłowe o konstrukcji ramowo-płycinowej z nadświetlem, drzwi z sieni na klatkę schodową drewniane, 1-skrzydłowe, ramowo-płytowe, drzwi do piwnicy drewniane, 1-skrzydłowe, płytowe, drzwi do sanitariatu na parterze drewniane, 1-skrzydłowe, płycinowo-ramowe, drzwi do lokali mieszkalnych drewniane, 1-skrzydłowe, płycinowo-ramowe /zachowane/ i płytowe /współczesne/

Okna drewniane, skrzynkowe, dwudzielne, dwupoziomowe, czteropodziałowe, okna w elewacji frontowej z ozdobnie wykonanym słupkiem zdobionym starannie wykonanym profilowaniem, oraz okna drewniane, skrzynkowe, jednodelne, dwupoziomowe.

Budynek wzniesiony na planie wydłużonego prostokąta /wymary 5,23 m x 18,07 m/ z sienią w prawej osi skrajnej, trzytraktowy z klatką schodową w trakcie środkowym.

Bryła zwarta, podpiwniczona, 4-kondygnacyjna, od frontu kryta wysokim dachem 2-spadowym, od tyłu dachem pulpitowym.

Elewacja frontowa /południowo-zachodnia/ 2-osiowa, w parterze w lewej osi skrajnej wejście i obok witryna zakładu usługowego. W pozostałych trzech kondygnacjach prostokątne otwory okienne, w czwartej kondygnacji mniejsze, umieszczone w wysokim, trójkątnym szczycie wieńczącym elewację. Elewacja tylna 1-osiowa z asymetrycznie umieszczonymi otworami okiennymi. Elewacja boczna /południowo-wschodnia/ 2-osiowa z wejściem w prawej osi oraz otworami okiennymi o zróżnicowanych wymiarach umieszczonymi asymetrycznie.

Wnętrza pozbawione dekoracji - w I kondygnacji zakład usługowy z obszernym zapleczem, na wyższych kondygnacjach lokale mieszkalne /po dwa na kondygnacji/.

Wyposażenie - zachowane metaloplastycznie opracowane słupki balustrady z metalowym pochwycem oraz część stolarki okiennej i drzwiowej.

Budynek wyposażony w instalację wod-kan, elektryczną i gazową. Lokale mieszkalne ogrzewane piecowo, lokal usługowy na parterze posiada etażowe centralne ogrzewanie.

Wkładkę założył: Bogusław Chlebowicz - VII/1997 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ Olsztyn

c.d. poz. 20

W trakcie ewentualnego remontu elewacji frontowej postuluje się wprowadzenie skromnego detalu architektonicznego w postaci np. opasek wokół otworów okiennych i drzwiowego co w jakiś sposób ożywi elewację i bardziej dostosuje ją do elewacji sąsiednich, mających staranne opracowanie architektoniczne.

=====

c.d. poz. 12

Pierwotnie oba budynki, tj. nr 5, zbudowany pomiędzy 1900 a 1905 r. i przedmiotowy budynek nr 5A zbudowany około roku 1920 prawdopodobnie miały elewacje frontowe deokrowane detałem architektonicznym - wynika to m.in. ze sposobu opracowania zachowanej w elewacjach frontowych stolarki okiennej jak i też elewacji w budynkach sąsiednich po obu stronach ulicy Mazurskiej. Likwidacja wystroju elewacji nastąpiła po roku 1945, analogicznie jak w wielu budynkach tej części miasta.

W Y K A Z F O T O G R A F I I

Strona tytułowa

1. fasada /elewacja południowo - zachodnia/

Z a ł a c z n i k n r 2

2. widok ogólny północno-wschodniej pierzei ul. Mazurskiej

3. j.w. - widok w kierunku wschodnim

4. elewacja boczna i tylna - widok w kierunku południowo-zachodnim

5. elewacja boczna i tylna - widok w kierunku południowo-wschodnim

6. elewacja frontowa - okno w II kondygnacji

7. elewacja frontowa - drzwi wejściowe

8. sień - zachowane drzwi płycinowo-ramowe do obecnego sanitariatu

9. piwnice - fragment ściany murowanej z kamienia

10. strop nad ~~parterem~~ - widok z piwnicy - skorodowany odcinek stalowej belki dwuteowej oraz skorodowane, metalowe elementy konstrukcyjne schodów

11. odcinek schodów z I na II kondygnację

12. klatka schodowa - widok z góry

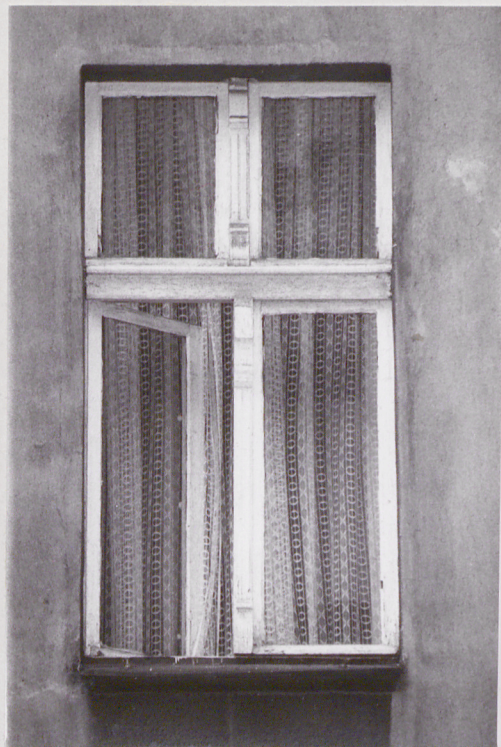
1. Miejscowość.....	Olsztyn	4. Obiekt (nazwa jak w karcie).....	kamienica	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego).....	fotografie
2. Gmina.....	Olsztyn				
3. Województwo.....	olsztyńskie		ul. Mazurska 5 A		

fot. 2, 3, 4, 5

Wkładkę założył: Jacek Strużyński, VII/1997 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ Olsztyn

fot: 6, 7, 8, 9
10, 11, 12

